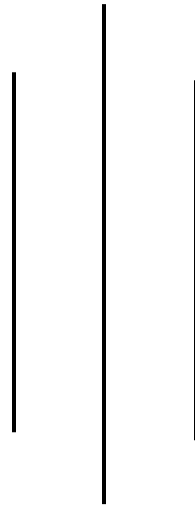

नगर प्रमुख पदम कुमार गिरीज्यूद्वारा
बुढीनन्दा नगरपालिकाको तर्फबाट सभा समक्ष प्रस्तुत
बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आर्थिक बर्ष २०७७।०७८

बुढीनन्दा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कोल्टी, बाजुरा ।

१२ असार २०७७

बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम, २०७७

बुढिनन्दा नगरपालिकाको चौथो ऐतिहासिक नगरसभामा उपस्थित
नगरपालिकाका उप प्रमुख ज्यु,
उपस्थित सम्पूर्ण नगरसभाका सदस्य ज्युहरु,

१. बुढिनन्दा नगरपालिकाको यस गरिमाय चौथो नगरसभामा नगरपालिकाको नगर प्रमुखको हैसियतले विकासको लागी मार्गदर्शकको रूपमा रहने स्थानिय सरकारको आर्थिक वर्ष ०७७/०७८ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित भएको छु ।
२. सर्वप्रथम मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, राष्ट्रिय स्वाभिमान, प्रजातन्त्र र राष्ट्रिय समृद्धिका लागी विगतमा भएका ऐतिहासिक जनआन्दोलन, संघर्ष र विभिन्न राजनैतिक आन्दोलनहरुमा जीवनको बलिदानी गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति उच्च सम्मान सहित हार्दिक श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु । साथै राजनैतिक आन्दोलनका क्रममा बेपत्ता भएका नागरिक र घाइते योद्धाहरु प्रति उच्च सम्मान तथा सहानुभुति प्रकट गर्दछु ।
३. कोरोना भाइरस महामारीका कारण मानव जातिमाथि शताब्दीकै सबैभन्दा ठुलो संकट पैदा भएको छ । विश्व स्तरमै यस महामारीका विरुद्ध लड्न मौजुदा स्वास्थ्य सेवा र सुविधाहरु तथा प्रविधिहरु पनि अपर्याप्त देखिएका कारण यसबाट हाम्रो देश र हामी पनि अछुत छैनौ । यस महामारीबाट लाखौं मानिसको ज्यान गइसकेको छ भने लाखौं मानिस संक्रमित छन । कोरोना भाइरसको महामारीबाट संक्रमित भई नेपाल बाहिर तथा देश भित्रै जीवन गुमाउनुहुने नेपाली तथा अन्य मित्र राष्ट्रका नागरिकहरुका शोकाकुल परिवारजन प्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु भने उपचाररत दाजुभाई, दिदि बहिनी लगाएत सम्पूर्णमा शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना व्यक्त गर्दछु । कोभिड- १९ का कारणले मुलुकको अर्थव्यवस्थामाथि गम्भीर धक्का पुर्याएको छ, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय आवागमन अवरुद्ध छ, उद्योग व्यवसाय बन्द भएका कारण उत्पादन र वितरण प्रणाली गम्भीर रूपमा प्रभावित छ साथै लाखौंको रोजगारी गुमेको छ । आज सारा विश्व यस साझा तर अदृश्य दुश्मनका विरुद्ध कठिन युद्ध लडिरहेको छ । मानवजातिले जित्नै पर्ने यो युद्ध कहिले र कसरी समाप्त होला भन्ने भय, चिन्ता तथा अन्यदल व्याप्त छ । यति बेला विश्व समुदायका बिचमा एकता, ऐक्यवद्धता, सहकार्य, आत्मविश्वास तथा आशावादको ठुलो खाचो भएका बेला हामी पनि यसबाट अछुत हुन सक्दैनौ । यस महामारीबाट हुने विविध क्षतिको पुर्ति आगामी दिनमा हुनसक्छ, समाज फेरि समृद्ध बन्न सक्छ तर गुमेको अमूल्य मानव जिवनको पुनः प्राप्ति र क्षतिको पुर्ति हुन सक्दैन । त्यसैले यतिखेर हाम्रो नगरका मानिसको जिवन रक्षा र मानवजातिको संरक्षण स्थानिय

सरकारको सर्वोच्च कर्तव्य भएको हुँदा हामी पनि सर्वपक्षिय तथा सर्वदलिय सकारात्मक सहयोग, सल्लाह तथा सुझावको अपेक्षा गर्दछौं । नेपालमा कोरोना भाइरसको संक्रमण प्रारम्भ भए लगत्तै संघिय तथा प्रादेशिक सरकारले कोभिड- १९ का विरुद्ध अबलम्बन गरेका निति, रणनिति, कार्यशैली अनुसार हामीले पनि अपनाएका आफ्ना कार्यशैलीहरू तथा नगरवासीको एकता, धैर्यता र सहयोगले अहिलेसम्म यस रोगको संक्रमणबाट नगरभित्र सबैको जीवन रक्षा गर्न सफल भएका छौं । संक्रमण थप फैलन नदिन र महामारीका विरुद्धमा लड्न आगामी दिनमा अझ बढी सतर्कता, सवन्वय र एकता आवश्यक भएकाले एकढिक्का भएर दृढताका साथ लाग्न म सबैमा हार्दिक आह्वान गर्दछु । जोखिमपूर्ण परिस्थितिमा अग्रपंङ्क्तिमा रहेर सेवा गर्ने राष्ट्र सेवक कर्मचारीहरू, चिकित्सक लगाएतका स्वास्थ्य कर्मीहरू, सुरक्षाकर्मीहरू, विभिन्न संचार जगतका संचार कर्मीहरू, यातायात व्यवसायीहरूको म उच्च प्रशंसा गर्दछु । कोभिड- १९ को रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागी नगरपालिकाले चालेका कदममा पुर्ण साथ दिई सहयोग गर्नुहुने आम नगरवासी दाजुभाई तथा दिदिबहिनीहरू र सम्पुर्ण सरोकारवालाहरू प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको कार्यमा योगदान पुर्याउनुहुने संघिय, प्रादेशिक र स्थानिय सरकारका जनप्रतिनिधिहरू, राजनितिक दलहरू, निजि तथा व्यावसायिक क्षेत्र, संचार जगत र कोरोना रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कोषमा रकम उपलब्ध गराउने सबैमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

४. मुलुकमा भएको राजनैतिक परिवर्तन संस्थागत भई संविधान कार्यान्वयनको चरणमै रहेकाले हाम्रो स्थानिय सरकारलाई विकास र समृद्धिको यात्रामा अघि बढ्न सहजता हुँदै गएको छ । देशको मानव विकास सुचकांक र विकासमा सबैभन्दा पछि रहेको बाजुरा जिल्लाको यस नगरपालिकाका आफ्नै चुनौति र समस्याहरूका बाबजुद नगरपालिका भित्रको प्रकृति, संस्कृति, नगरवासीको समृद्धि, स्वाभिमान र गौरवभन्दा ठुलो अरु केहि छैन । नगर सरकारले आफ्नो सोच र कार्यहरूलाई नगरको प्रकृति, संस्कृति र नागरिकको संरक्षण र विकासमा केन्द्रित गरेको छ । सरकारको दृष्टिकोण स्पष्ट छ, गन्तव्य निश्चित छ, लक्ष्यहरू निर्धारित छन्, निति तथा कार्यक्रम जनमुखि छन् भने कार्यान्वयन परिणाममुखी छ । हामी नगर क्षेत्र भित्रको कृषि, जलस्रोत, जडिबुटि लगाएतका प्राकृतिक स्रोतहरूमा रहेको सम्भावना र अवसरको उचित पहिचान र परिचालन गर्दै विकास र परिवर्तनको लागी संकल्पित छौं, काम गर्दैछौं, नतिजा ल्याउँदै छौं र अघि बढ्दै छौं ।

नगरपालिकाका उप प्रमुख ज्यु,
उपस्थित सम्पूर्ण नगरसभाका सदस्य ज्युहरु,

अब म आर्थिक वर्ष ०७६/०७७ मा घोषित निति तथा कार्यक्रमहरुको उपलब्धिका बारेमा संक्षेपमा उल्लेख गर्न चाहान्छु ।

५. नेपालको संविधान कार्यान्वयनको छोटो अवधिमा भएपनि संघियताको महत्वपूर्ण आधारका रूपमा रहेको स्थानिय सरकारको आधारशिला तयार भएको छ । आफ्ना संवैधानिक अधिकारका क्षेत्रहरु कार्यान्वयनका लागि विभिन्न स्थानिय कानुनहरुको निर्माण, वडा तह र नगरपालिकामा स्थानिय जनताहरुलाई प्रवाह गर्ने सेवाहरुमा समस्या नआओस भन्नका लागि निष्पक्ष र कानुनी रूपमा करार मै भए पनि कर्मचारीहरुको पदपुर्ति गरी सेवा प्रवाह भै रहेको छ । यसबाट एकातिर निष्पक्ष, सरल र प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रवाह भएको छ भने अर्कातिर स्थानिय स्तरमा रहेको जनशक्तिको उचित परिचालन भएको महसुस गरिएको छ ।
६. बुढिनन्दा नगरपालिकाका सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयहरुमा समस्याको जरोको रूपमा रहेको निजि शिक्षकको समस्या समाधानका लागि आवश्यक कानुनको निर्माण गरि सोहि कानुनका आधारमा निष्पक्ष र पारदर्शि रूपमा प्राथमिक तहमा ३५ जना, निमावि तहमा ११ जना र मावि तहमा ३ जना गरि कुल ४९ जना नगर स्वयम् सेवक शिक्षक प्रक्रिया अनुसार भर्ना गरिएको छ जसबाट नगरपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न सहज हुने भन्ने विश्वास लिएको छु ।
७. यस नगरपालिकाका १० वटै वडाहरुमा जनताको सुरक्षित र भरपर्दो स्वास्थ्य सेवा पाउने अधिकारको संरक्षण गर्दै आवश्यक जनशक्ति र आधारभुत औषधि तथा उपकरण सहित सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ र आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना गरि सेवा संचालन भै रहेको छ । साथै प्रत्येक वडामा एउटा स्वास्थ्य चौकी संघिय सरकारको कार्यक्रम अन्तर्गत नगरपालिकाका विभिन्न वडामा स्वास्थ्य चौकीका भवन निर्माणको चरणमा रहेका छन । जसबाट भविष्यमा जनताले आधारभुत स्वास्थ्य सेवा घरदैलो मै पाउने आशा गरेको छु ।
८. आव ०७६/०७७ मा कृषि विकास कार्यक्रम तर्फ विनियोजित बजेट र सो मार्फत प्राप्त भएको उपलब्धि तपशिल बमोजिम रहेको छ ।
  - ✓ कृषि समुहमा आधारित साना ५ वटा सिँचाई कुलो निर्माण सम्पन्न भए पश्चात १५० घरधुरी लाभान्वित भएका छन ।

- ✓ पचास प्रतिशत अनुदानमा हिउँदै फलफुलका विरुवा स्याउ तथा ओखर वितरण मार्फत नगरपालिकाका १०० जना र उन्नत जातको मकै विउ वितरण मार्फत ५०० जना कृषकलाई लाभान्वति भएका छन् ।
- ✓ सिजन अनुसारका तरकारीका किटहरू वितरण पश्चात करिब १५०० कृषक लाभान्वति भएका छन् ।
- ✓ स्याउका बगैचा व्यवस्थापन तथा काँटछाँट सामाग्री उपलब्ध गराए पश्चात करिब १०० जना कृषक लाभान्वित भएका छन् ।
- ✓ च्याउको विउ वितरण पश्चात करिब १०० जना कृषक लाभान्वति भएका छन् ।

९. आव ०७६/०७७ मा पशुसेवा कार्यक्रम तर्फ विनियोजित बजेट मार्फत प्राप्त भएको उपलब्धि तपशिल बमोजिम रहेको छ ।

- ✓ नगरपालिका भित्रका करिब सात हजार पशुहरूलाई प्राथमिक उपचार गर्ने काम सम्पन्न गरिएको छ ।
- ✓ नगर क्षेत्र भित्रका करिब ६०० घरपालुवा कुकुरलाई रेविज विरुद्धको खोप, करिब ६ हजार गाईभैसी तथा भेडा बाखाहरूलाई HSBQ खोप र करिब ५ हजार जति भेडा तथा बाखाहरूलाई PPR खोप लगाउने काम पनि सम्पन्न भएको छ ।
- ✓ करिब २०० गोरु, २० घोडा, २५ बंगुर र ३०० बटा बोकाहरूको पशु बध्याकरण गर्ने काम पनि सम्पन्न गरिएको छ ।
- ✓ नगरपालिका अन्तर्गत पशुसेवा शाखामा कार्यरत दुई जना कर्मचारीहरूलाई कृत्रिम गर्भाधान सम्बन्धि तालिम दिने काम पनि सम्पन्न गरिएको छ । जसबाट नगर क्षेत्रका कृषकहरूले लाभ लिने विश्वास लिएको छु ।

१०. हाम्रो अगुवायी र समन्वयमा यस नगरपालिका वडा नः१ कोल्टिदेखि पादुकासम्म सडकको ट्रयाक खोले पश्चात राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको रूपमा रहेको कर्णाली करिडोरसम्म सडकको सहज पहुँच स्थापित हुनुका साथै यस नगरपालिका वडा नः ६ को कोटिलासम्म सडकको ट्रयाक खोलेपश्चात उक्त वडाको पनि मार्तडी कोल्टि सडकसम्मको सहज पहुँच स्थापित भै यातायात संचालन भै सकेको छ । जसबाट नगरवासीले राहतको महसुस गरेका छन् नै यस बाहेक छिमेकी स्थानिय तह र जिल्लाका जनताहरूले पनि सहज रूपमा आवतजावत गर्न पाएका छन् ।

११. जनतालाई शान्ती सुरक्षाको प्रत्याभुति गरी मानव अधिकारको संरक्षण गर्न हाम्रो समन्वयमा यस नगरपालिकाको केन्द्रमा क वर्गको ईलाका प्रहरी कार्यालयको स्थापना भै

सकेको छ भने सो कार्यालयको लागी आवश्यक पर्ने जग्गा खरिदको प्रक्रियामा नै रहेको छ साथै नेपाली सेनाको स्थायी व्यापक स्थापनाका लागी पनि नगर क्षेत्र भित्र उपयुक्त स्थानको पनि खोजि भै रहेको छ । यस नगरपालिका वडा नः ९ को अंगाउपानीमा पनि अस्थायी प्रहरी पोस्टको स्थापना र सोको व्यवस्थापन गरि सेवा प्रवाहको काम पनि सुचारु भै सकेको छ । साथै कुण्डा क्षेत्रको केन्द्रका रूपमा रहेको यस नगरपालिकाको केन्द्र कोल्टी बजार क्षेत्रमा ईलाका प्रसाशन कार्यालय स्थापनाको प्रक्रिया पनि अगाडी बढि सकेको छ ।

१२. यस नगरपालिकाका र अन्तर्गतका वडा कार्यालयहरूका आफ्नै स्थायी संरचना नहुँदा खुम्चिएर र साँधुरिएर सेवा प्रवाह गर्नु परेता पनि वडा नः२ स्थित कोल्टि जिउलामा नगरपालिकाको आफ्नै सुविधा सम्पन्न भवन निर्माणको काम सुचारु भै सकेको छ भने आगामी दिनहरूमा दश वटै वडाका वडा कार्यालयहरूका भवनको निर्माणको लागी जग्गा खरिद गर्ने प्रक्रिया अगाडी बढाइनुका साथै क्रमश भवन निर्माणको काम पनि अगाडी बढाइनेछ ।

१३. आर्थिक वर्ष ०७६/०७७ को जेठ मसान्त भित्र बुढिनन्दा नगरपालिकाको स्थानिय न्यायिक समितिको कार्यालयमा दर्ता भएका कुल १८ वटा उजुरी निवेदन मध्ये १६ उजुरी निवेदन सामाजिक मेलमिलापको माध्यमबाट निरूपण गरीएको छ भने २ वटा उजुरी निवेदनका पक्ष र विपक्षका व्यक्तिहरूलाई माथिल्लो न्यायिक निकायमा जानका लागी अनुरोध गरिएको छ । वर्तमान समयमा विविध कारणले महिला तथा किशोरी हिंसा बढिरहेको अवस्थामा नगरपालिकाको समन्वयमा जन प्रकाश माविको खेल मैदानमा यस नगरपालिकाका कक्षा १० देखि १२ सम्म अध्ययनरत अधिकांश छात्राहरूका लागी सेल्फ डिफेन्स कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । जसबाट महिला तथा किशोरी हिंसामा नियन्त्रण हुने आशा गरेका छु ।

१४. देशकै महत्वपूर्ण कार्यक्रमका रूपमा रहेको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत १० वटै वडाका १/१ योजनाहरूमा काम गरी नगर भित्रका ४२ जना महिला र १७० जना पुरुष गरी जम्मा २१२ जनाले २२ दिने रोजगारी प्राप्त गरेका छन । यसबाट एकातर्फ नगरभित्र भौतिक पुर्वाधारको विकासमा सहयोग पुगेको छ भने अर्कातिर १३५ जनाले करिब एक महिनाको रोजगारीको अवसर पनि प्राप्त गरेका छन ।

१५. नगरपालिका भित्र बाढी पहिरो, हावाहुरी, आगलागी लगाएतका प्राकृतिक प्रकोपका कारणले मृत्यु भएका, अंगभंग भएका र भौतिक क्षति भएका परिवारका सदस्य तथा गम्भिर प्रकृतिका विमारी र दिर्घ रोगीहरूलाई नगरकार्यपालिकाबाट निर्णय गरी केहि मात्रामा भए

पनि नगद राहत रकम उपलब्ध गराईएको छ । जसबाट जनताले थोरै मात्रामा भएपनि राहतको महशुस गरेको आशा गरेका छौ ।

१६. कोरोना भाइरसको महामारीका र नेपाल सरकारले धोषणा गरेको लकडाउनका कारण यस नगरपालिकाका जिल्ला बाहिर रहेका विद्यार्थि, श्रमिक र विमारीहरूलाई क्रमशः रु. ३५००।०, रु. ४०००।० र रु. ५०००।० का दरले तपशिल बमोजिमका परिवार संख्यालाई नगद राहत उपलब्ध गराईएको छ । जसबाट जिल्ला बाहिरका नगरवासीहरूलाई केहि मात्रा राहतको अनुभुति भएको महसुस गरेका छौ ।

तपशिल

क्र. सं.	वडा न	परिवार संख्या	नगद रकम रु. मा
१	१	१८६	४५५०००।०
२	२	११३	२३२५००।०
३	३	१६१	५४३०००।०
४	४	१४७	३४९०००।०
५	५	२३२	४४४५००।०
६	६	१६२	३१५५००।०
७	७	११३	२८६०००।०
८	८	५५	१५९०००।०
९	९	९९	३१२५००।०
१०	१०	९२	२१५५००।०
	जम्मा	१३६०	३३१२५००।०

नगरपालिका क्षेत्र भित्रका गरिब, असहाय तथा असंगठित क्षेत्रमा कार्यरत श्रमिकहरूलाई लकडाउनको अवधिमा केहि मात्रामा भएपनि राहतको महसुश गराउनका लागी पहिलो र दोस्रो चरणमा ३० kg चामल, २ kg दाल, १ पोका तेल र १ केजि नुन तपशिल बमोजिमका वडाका परिवारहरूलाई खाद्यान्न सामग्री राहतको रूपमा उपलब्ध गराएका छौं ।

तपशिल

क्र. सं.	वडा नः	खाद्यान्न राहत पाउने परिवार संख्या	कैफियत
१	१	२२९	
२	२	१३७	
३	३	३११	
४	४	९८	
५	५	१७५	
६	६	२०२	
७	७	२०७	
८	८	१३७	
९	९	१२५	
१०	१०	१५८	
	वडा नः १ र २ का स्थानिय बजारमा कार्यरत असंगठित क्षेत्रका श्रमिकहरू	३९	
	कुल जम्मा	१८१८ परिवार	

साथै करिव १४ सय बढी नगरपालिका भरिका गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई १ क्यारेट अण्डा, ५ केजि चामल, २ किलो दाल, १ पोका नुन र १ पोका तरकारीको विउ पनि उपलब्ध गराएका छौं ।

१७. विश्व महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाईरसका कारण भारतबाट आएकाको व्यवस्थापन गर्नका लागि तपशिल बमोजिमका कार्यहरू गरिएका छन् ।

- नगरपालिकाको विभिन्न स्थान १५ वटा क्वारेन्टाईन केन्द्र स्थापना गरिएको छ ।
- प्रत्येक क्वारेन्टाईनमा २/२ जना स्वयम सेवक परिचालन गरिएको र निजहरूलाई प्रतिदिन रु ७५० का दरले पारिश्रमिक उपलब्ध गराईएको छ ।
- क्वारेन्टाईनमा बसेकाको परिक्षणका लागि ५०० RDT किट र ५०० VTM किट खरिद गरिएको छ ।
- नगरपालिकाको विभिन्न ३ स्थानमा हेल्थ डेक्स स्थापना गरिएको छ ।
- हालसम्म क्वारेन्टाईनमा ५९८ जना रहेका छन् ।
- क्वारेन्टाईनमा रहेका ३६६ जनाको PCR परिक्षणका लागि कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा, जुम्लामा पठाईएको छ ।
- यस नगरपालिका वडा नं २ स्थित नेपाली सेनाको पुरानो व्यारेकमा १० बेड क्षमतामा आईसोलेसन तयारी अवस्थामा पारिएको छ भने थप ५० बेड क्षमता आईलोसेन वार्ड निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ ।

नगरपालिकाका उप प्रमुख ज्यु,

उपस्थित सम्पूर्ण नगर सभाका सदस्य ज्युहरू,

अब, म यस बुढिनन्दा नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष ०७७/०७८ को वार्षिक निति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु ।

१८. आर्थिक वर्ष ०७७/०७८ का लागी तयार पारिएको यो निति तथा कार्यक्रम नगरपालिका उप प्रमुख, वडा अध्यक्षहरू, कार्यपालिकाका सदस्यहरू, वडा सदस्यहरू, नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरू, स्थानीय रूपमा सक्रिय सम्पूर्ण राजनैतिक दलहरू, नागरिक समाज, शिक्षा प्रेमी, समाजसेवी, पत्रकार जगत लगाएत सम्पूर्णको सुझावलाई ध्यानमा राखी तर्जुमा गरिएको हो ।

१९. उपलब्ध वित्तिय स्रोतको वितरण आवश्यकता, समावेशिता, समन्यायिकता एवं समानुपातिक ढंगले गरिनेछ ।

२०. हाम्रा नितिहरू प्रगतिशील र नवपरिवर्तनलाई प्रोत्साहित गर्ने किसिमका हुनेछन । विकास र सेवा प्रवाहलाई सहजीकरण गर्ने गरी अपुर्ण निति तथा कानुनलाई पुर्णता दिइनेछ । आवश्यकता अनुसार नयाँ नीति र कानुनको निर्माण गरिनेछ । संस्थागत संरचनालाई सक्षम बनाइनेछ ।

“दिगो विकास सहित स्वस्थ, खुसि र सुखि नगरवासी: समृद्ध नगर” भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै अगाडि बढ्ने निति लिइनेछ ।

आगामी आर्थिक वर्षमा यस नगरपालिकामा क्षेत्रगत रूपमा अपनाइने वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमलाई वाचन गर्न गई रहेको छु ।

नगरपालिकाका उप प्रमुखज्यू,

उपस्थित सम्पूर्ण नगर सभाका सदस्य ज्युहरु,

अब म विषयगत क्षेत्र सँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्न चाहान्छु

पूर्वाधार विकासका नीतिहरु:

१. सडक तथा यातायात

१.१ सडकको राष्ट्रिय मापदण्डको आधारमा यस नगरपालिका भित्रका वस्तीस्तरीय सडक, दुई वा दुई भन्दा बढी वडालाई जोड्ने सडक, यस नगरपालिकाको भौतिक पूर्वाधार विकासमा महत्वपूर्ण भुमिका राख्ने सडकलाई नगरपालिकाको आवश्यकता, औचित्यता र सहभागितको आधारमा चौडाई तोकिएको छ ।

१.२ नगरक्षेत्र भित्रका विभिन्न नगरस्तरीय सडकहरुलाई संघीयस्तर, प्रदेशस्तर, जिल्लास्तर तथा नगर स्तरीय बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत क्रमसः निर्माण गर्दै जाने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ लागु गरिनेछ ।

१.३ लागत एवं श्रम सहभागिता आधारित वस्तीस्तरीय सडक विस्तारको योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ साथै यस नगरपालिका वडा ४ र ३लाई सडक संजालमा जोड्न बेलडाडा कापकोट कुरु सडक र नन्देश्वरी कोटिला लाटुबस्ती साउनेगाँउ सडक को कार्य यस आ.व मा भईरहेको र आ.व २०७७।०७८ मा कुरु तथा कोल्टी बजार सडक निर्माण कार्य दिर्घकालिन तथा गुणस्तरियता लागि निरन्तरता दिईनेछ ।

१.४ निर्माण सम्पन्न भई हाल चालु हालतमा रहेको सडकको स्तरोन्नति गर्न, सडकको ट्रयाक खोली हाल संचालनमा नआएको सडकको स्थानीय आवश्यकता बमोजिम संचालन गर्न मर्मत/संभार

रकमको व्यवस्था गर्ने र नयाँ निर्माण हुने सडकको हकमा स्थानीय नगरवासिको सहमति र सहकार्यमा विशेष जोड दिइनेछ ।

१.५ कोल्टी, बुढीनन्दा, बडिमालिका पदमार्ग सुधार गर्ने कार्यलाई तिव्रताका साथ अगाडी बढाईने छ ।

२. खानेपानी तथा ढल निकास:

२.१ नगर क्षेत्रभित्रका पानीका श्रोतहरु पहिचान गरि संरक्षण गरिनेछ । एक घर एक धारा को नारालाई साकार गर्नका लागि केन्द्रित भएर कार्य गरिने छ । कोल्टी बृहत खानेपानी योजनालाई यस आ.व मा व्यवस्थित गर्ने कार्य गरिनेछ ।

२.२ यस नगरपालिका भित्र स्वच्छ खानेपानीलाई सबै नगरवासिको न्यूनतम आवश्यकता बमोजिम पुर्याउन हाल सञ्चालनमा भएका खानेपानीका श्रोतहरुको व्यवस्थापन, वितरण, पाईपलाईनको मर्मत सुधार र व्यवस्थापनको कार्यलाई आगामी आ.व मा पनि निरन्तरता दिन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

२.३ यस नगरपालिका भित्र खानेपानी योजनाको सेवा विस्तार लगायत वितरित पानी पिउन योग्य बनाउनका लाग ठोस कार्य अघि बढाउनुका साथै उक्त कार्यका लागि संघ संस्थाको सहयोग विस्तार गरिनेछ ।

२.४ नगरपालिका क्षेत्रभित्रका परम्परागत धारा, कुवा, पधेरो, मुहान , खोला लगायत खानेपानीका श्रोतहरुको संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।

२.५ ग्रामिण परिवेशबाट नगरपालिका उन्मुख हुदै गएको यस नगरपालिकाका विशेषगरी बजार र घनावस्ती भएका क्षेत्रमा ढल निकासको कार्यलाई समयमानै व्यवस्थित गर्न कार्य अगाडी बढाईनेछ ।

३. शिक्षा:

३.१ यस नगर क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाको शैक्षिक गुणस्तर, विद्यार्थी संख्या र भौतिक पूर्वाधार तथा आवश्यक जनशक्तिको आँकलन गरि नगरवासिको सहयोग र समन्वयबाट पूर्वाधारको विकास गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने विशेष कार्यक्रम र बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

३.२ शिक्षालाई अनिवार्य गर्दै प्राविधिक, व्यवसायिक, सिपमूलक, रोजगारमूलक एवं जनमुखी नतिजामुखि बनाउदै लैजाने नीति अवलम्बन गरिनेछ साथै सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर बृद्धि गर्न नीजि विद्यालय सरह नतिजा प्राप्त हुने गरि अगाडी बढाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३.३ यस नगरपालिका क्षेत्रका नीजि एवं सरकारी शैक्षिक संस्थाहरूलाई आफ्नो कार्यप्रति जिम्मेवार उत्तरदायि र गुणस्तर कार्यक्रम गर्न नियमन र अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाईनेछ ।

३.४ शैक्षिक संघ संस्थाहरूलाई अनुगमन र निरीक्षण गरि शैक्षिक क्षेत्र गुणस्तर, सदाचार, अनुशासन र सुशासनमा विशेष जोड दिदै भौतिक पूर्वाधार सुधार कार्यलाई निरन्तरता दिदै विपत जोखिमबाट सुरक्षित, लैंगिक तथा अपांगमैत्री बनाइने छ ।

३.५ यस नगरपालिकाको शिक्षाको गुणस्तर बृद्धि गर्न शिक्षालाई अनलाईन/दुर शिक्षा प्रणाली संग सग्लन गरि विद्यालय पूर्वाधार विकास तथा थप जनशक्तिको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिएको छ ।

३.६ यस नगरपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण ५ वर्ष मुनीका बाल बालिकाहरूलाई पूर्व प्राथमिक विद्यालयमा गई सिक्न र पढन पाउने नसैर्गिक अधिकार को पूण शुनिश्चितता गरिएको छ र यस नगर भित्रका दलित महिला, जनजाति , अपांग र आर्थिक रूपले विपन्न वर्ग भएका बालबालिकाहरूलाई शक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न छात्रावृति सहितका कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

३.७ यस नगरपालिका भित्र रहेको एक मात्र पुस्तकालय भवन नगरपालिकाको मातहतमा रहेको र उक्त पुस्तकालयलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

४. स्वास्थ्य तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन:

४.१ नगरवासीहरको सर्वांगिण विकास एवं जनचेतनाको आधार स्तम्भको रूपमा रहेको स्वास्थ्यलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।

४.२ कोभिड १९ महामारिको संक्रमण बड्दै गएको सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार संक्रमितहरूलाई प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा छुटै राख्न थप शैयाको व्यवस्था गरिनेछ । बालबालिका र महिला स्वास्थ्यका क्षेत्रमा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, नगर क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्यकर्मीहरूसंगको सहकार्यमा विभिन्न पोषण खोप, स्वास्थ्य शिविर, स्वास्थ्य शिक्षा लगायत गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा विस्तार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४.३ यस नगरपालिका भित्रका सबै स्वास्थ्य चौकीहरूको प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिनेछ साथै अत्यावश्यक औषधि उपकरण आधुनिक सुविधायुक्त प्रयोगशाला र दक्ष मानव संशाधन व्यवस्थाका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

४.४ ग्रामीण महिलाहरूको स्वास्थ्य समस्या पहिचान गरी रोग निदान गर्नका लागि महिला विशेष स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिनुका साथै सुनौला हजार दिनका आमाहरूलाई विशेष पोषणमैत्री कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । ।

४.५ यस नगरपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न स्वास्थ्य केन्द्रमा कार्यरत रहेका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू तथा कोभिड १९ को महामारि रोकथाम तथा नियन्त्रणमा सक्रिय स्वास्थ्य कर्मिहरूलाई प्रोत्साहन भत्ताको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिएको छ ।

४.६ फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न फोहोरमैला व्यवस्थापन कोष खडा गरिनेछ ।

४.७ कोभिड १९को रोकथामका निम्ती जिल्ला प्रदेश र संघीय सरकार संग समन्वय गरि नगरभर आवश्यकता अनुसार अलग्गै क्वाराईन्टाइन राख्ने व्यवस्था गरिनेछ । असुरक्षित मातृत्व, उच्च मातृ बाल तथा शिशु मृत्युदर र विभिन्न रोगहरूको रोगथाम र उपचार गर्न सेवा विस्तारका लागि स्वास्थ्य इकाई केन्द्रलाई व्यवस्थित तथा सब बर्थिङ सेन्टरको व्यवस्था गर्न नीति अवलम्बन गरिने छ ।

४.८ महत्वपूर्ण स्थानको पहिचान गरि सार्वजनिक शौचालयको निर्माण तथा व्यवस्थाको कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ । घर, आँगन, टोल, सडक, विद्यालय, सार्वजनिक स्थल सफा राख्न अभियान संचालन गरिनेछ ।

४.९ सार्वजनिक सामुदायिक सहकारी तथा निजि क्षेत्रको सहकार्य र समन्वयमा एकिकृत स्वास्थ्य शिक्षा र स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।

४.१० यस नगरपालिकाको फोहोर व्यवस्थापन गर्नका लागि निर्माणाधिन Land Field Site निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

४.११ यस नगरपालिकाका सबै नगरवासिहरूलाई स्वास्थ्यको पहुचमा ल्याउन स्वास्थ्य संस्था वडाहरूमा रहेका स्वास्थ्य इकाईलाई थप व्यवस्थित गर्ने कार्यलाई अबलम्बन गरिएको छ ।

४.१२ शारिरिक तथा मानसिक रूपमा तनदुरुष्ट तथा स्वस्थ कायम राख्न यस नगरपालिकामा रहेका न्यूनतम विधार्थि संख्या पुगेका विद्यालयहरूमा योग शिक्षा संचालन गरिने छ ।

५. कृषि:

५.१ कृषि पेशा नगरवासीहरूको प्रमुख पेशा मध्ये एक हो भन्ने कुरालाई मध्यनजर गरी जिविकोपार्जनका लागि परम्परादेखि गरिदै आएका रैथाने बाली जस्तै धान, गहु , मकै, कोदो, फापर लगायतका खेती र पशुपालनमा ठूलो संख्यामा नगरवासीहरू संलग्न रहेकोले आधुनिक र विषादिरहित व्यवसायिक कृषि प्रवद्धनमा जोड दिइनेछ ।

५.२ सिँचाईको विस्तार, कृषि उपजहरूको बजारमा पहुँच, उन्नत जातको विउ विजन, प्राङ्गारिक मलको प्रयोग वृद्धि, माटो परिक्षण र कृषि विमा, खेति योग्य जमिनमा व्यवसायिक कृषकहरूको पहुँच विस्तार गर्न वाली विभिधिकरण जस्ता कार्यक्रम मार्फत व्यवसायिक कृषि प्रवद्धनमा जोड दिइनेछ ।

५.३ कृषि सेवा केन्द्र, पशु सेवा केन्द्र र कृषि उपज बजार विस्तारका लागि यस नगरपालिकाभित्र उपयुक्त स्थान छनौट गरि नगरपालिकाले आफ्नो श्रोतबाट समेत सेवा सुविधा विस्तार गर्ने कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

५.४ विषादिरहित व्यवसायिक कृषि उपज उत्पादन गर्न कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । कृषि उपज केन्द्रहरू यस नगरपालिकाको आवश्यकता बमोजिम थप गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । कृषि उपज संकलन केन्द्र निर्माण गरिनेछ ।

५.५ पशु विमा कार्यक्रमका सम्बन्धमा कृषक र सम्बन्धित बिमा सम्बन्धी निकायसँग समन्वय गरी पशु विमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५.६ यस नगरपालिकाको पहिचान रहेको जैतुन खेतीलाई आधुनिक बैज्ञानिक र व्यवसायिक बनाईनेछ ।

५.७ कृषिलाई निर्वाहमुखि नबनाई व्यवसायिक प्रोत्साहित गरिनेछ । तुलनात्मक लाभका क्षेत्रहरूको पहिचान गरी ओखर, स्याउ, सिस्नो तथा आल्ले जन्ने उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।

५.८ कृषिउपज बस्तुलाई बजारीकरण गर्दा कृषि मेला प्रदर्शनी गरिनेछ ।

५.९ ठाँउ र मौसम अनुसारको विभिन्न कृषिबालिको पकेट क्षेत्र घोषणा गरिनेछ ।

५.१० उन्नत जातको पशुपालनमा जोड दिइ आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

५.११ बाझो जमीनलाई खेती योग्य जमिनमा रुपान्तरणका लागि कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

५.१२ जैविक विषादी उत्पादनका लागि स्थानीयलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

६. पर्यटन:

६.१ बुढीनन्दा ताल विकासको माध्यमबाट ग्रामिण पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्दै अगाडी बढ्ने नीति बढाइनेछ साथै जेष्ठ नागरिक पार्क बालबालिका पार्क निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

६.२ सरकारी नीजि तथा दातृ निकायहरूसँगको सहयोग र सहकार्यमा यस नगरपालिका भित्र होम-स्टे सहितको धार्मिक र पर्यटनको नीति र कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।

६.३ नगरपालिका क्षेत्र भित्रका ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक क्षेत्रहरूको विशेष संरक्षण गर्दै धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाईनुका साथै नगर क्षेत्र भित्रका धार्मिक, पुरातात्विक महत्वका पुराना मठ मन्दिरको संरक्षण, मर्मत, संभार र जिर्णोद्धार लगायत भौतिक पूर्वाधारहरूको विकासको कार्यक्रमलाई निरन्तर अगाडी बढाइनेछ ।

६.४ यस नगरभित्र रहेका ऐतिहासिक तथा धार्मिक (पादुका, सिमचौर, बुढीनन्दा ताल, कैलाश गुफा, पोरखे, छातिकोट, सागरकोट, बडिमालिका) स्थलहरूलाई पर्यटकीय क्षेत्रका रूपमा विस्तार गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

६.५ हवाई यातायातलाई व्यवस्थित गरी कोल्टी विमानस्थलबाट प्रदेश सदरमुकाम धनगढी सम्मको यातायातका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

६.६ कोल्टी-बुढीनन्दा-बडीमालिका पद मार्गको DPR भई र हाल कार्य संचालन भैराखेको र उक्त कार्यलाई यस आ.व मानिरन्तरता दिइनेछ ।

७. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन:

७.१ फोहोरमैला व्यवस्थापन यस नगरपालिकाको प्रमुख वातावरणीय समस्याको रूपमा रहेको छ । फोहोरमैलाको उत्पादनमा कमी, प्रशोधन र पुनः प्रयोग लगायतका कार्यहरूलाई टोल र वडादेखि नै प्रोत्साहित गरी बैज्ञानिक र व्यवस्थित फोहोरमैला संकलन र व्यवस्थापनको कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ । यस कार्यमा टोल विकास समिति, महिला समुह लगायत सामाजिक संघ-संस्थाको सहभागिता र सकृयतालाई प्रोत्साहित गरिनेछ, साथै फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि नगरस्तरीय

योजना तय गरी उपयुक्त स्थानमा फोहोर संकलन केन्द्र र ल्याण्ड फिल्ड साइटको निर्माण थप व्यवस्थान गरि प्रयोग गरिनेछ ।

७.२ पर्यावरणीय सन्तुलन एवं यस नगरपालिकालाई स्वच्छ सफा र हराभरा कायम राख्न वृक्षारोपण तथा बालउद्यान निर्माण जस्ता वातावरण मैत्री कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ । यस क्रममा विषादीको प्रयोग र वनफडानी जस्ता कार्यलाई निरुत्साहित गर्न विशेष ध्यान दिइनेछ । साथै ५ फिट भन्दा सानो विरुवा रोप्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।

७.३ बायो ग्याँस, सुधारिएको चुलो लगायतका बैकल्पिक, नविकरणीय , सौर्य उर्जाको प्रवद्धनमा जोड दिइनेछ ।

७.४ भुकम्प, बाढी, पहिरो तथा आगलागी जस्ता विपद्हरू न्यूनिकरण तथा तिनबाट हुन सक्ने जनधनको क्षतिबाट बचाउन नागरिक सचेतनाका कार्यक्रम आयोजना गरिनुका साथै नगरस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरि पूर्व तयारिकालागि गुरु योजना बनाईने छ ।

७.५ दलित, जनजाति तथा विपन्न समुदायहरूको वस्तीहरूमा वैकल्पिक उर्जा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा बढाइनेछ । सो कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।

७.६ विकास पूर्वाधार सञ्चालन गर्दा विपद् व्यवस्थापनको पक्षलाई प्रारम्भिक चरणबाटै प्राथमिकता दिई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसको लागि यस क्षेत्रमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र गैर सरकारी संस्थाहरूलाई परिचालित गरिनेछ ।

द. बस्ती विकास तथा भवन निर्माण:

द.१ नेपाल सरकार मन्त्री परिषदको मिति २०७२।०४।२९ को निर्णय अनुसार बस्ती विकास शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभुत मार्ग दर्शन, २०७२ संशोधित २०७३ समेतलाई मध्यनजर राखि यस नगरपालिकामा पनि बस्ती विकास तथा भवन निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

द.२ नगरपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने भवनहरूको नक्सा बनाउँदा वा डिजाईन गर्दा सम्बन्धि प्राविधिकले नगरपालिकामा सूचिकृत हुनुपर्ने छ ।

द.३ बस्ती विकास तथा भवन निर्माणको कार्यलाई नगरपालिकाको मापदण्ड अनुसार अगाडी बढाइनेछ ।

८.४ नगरपालिका प्रशासनिक भवनको र वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।

९.लक्षित वर्ग कार्यक्रम:

९.१ बाल शिक्षा, स्वास्थ्य, बाल सहभागिता, बाल संरक्षण, बाल अधिकार लगायत बालबालिका लक्षित विभिन्न शैक्षिक संघ संस्था, सामुदायिक संघ संस्था तथा गैर सरकारी संघ संस्थाको सहकार्य र समन्वयमा जोड दिइनेछ ।

९.२ महिलाहरुको हक अधिकार र नेतृत्व विकासका लागि तालिम, सिपमुलक प्रशिक्षण, अध्ययन, अन्तर्क्रिया गोष्ठी लगायत कार्यक्रम संचालन गरिनेछ साथै यस समाजमा रहेको छाउपडि कुपथालाई अन्त्य गर्नका लागि पहल गरिनेछ। यस्ता कार्यक्रम संचालनका लागि महिला समुह तथा महिलासँग सम्बन्धित संघ संस्थाहरुको सहकार्य र साझेदारीमा निरन्तरता दिइनेछ ।

९.३ आदिवासी, जनजाती, दलित पछाडी परेका वर्ग तथा समुदायको हक र अधिकारको लागि त्यस्ता वर्ग र समुदायको समावेशीकरणका लागि लक्षित वर्गको सक्रिय सहभागितामा विभिन्न कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ । नगरपालिकाको गतिविधिमा यस्ता वर्ग र समुदायको मूल प्रवाहीकरणको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

९.४ नगरपालिका भित्र छुवाछुतमुक्त समाज निर्माणका लागि विशेष जनचेतनामूलक प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।

९.५ महिला विकास कार्यक्रमलाई महिलाको आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक पक्षको विकासमा टेवा पुर्याउने गरि संचालन गरिनेछ । साथै तालिमलाई व्यवसायिकता तर्फ उन्मुख गरी रोजगारी सृजना गर्ने गरी संचालन गरिनेछ ।

९.६ घरघरमा आधारित रोजगारी सृजना गरिने खालका तालिमलाई आवश्यकता/औचित्यताका आधारमा अगाडी बढाइनेछ ।

९.७ लक्षित वर्गको कार्यक्रम लक्षित वर्गकै अगुवाईमा संचालन गरिनेछ । सोको अनुगमन र नियमन लक्षित कार्यक्रम सँग सम्बन्धित विषयगत कार्यालयबाट हुने व्यवस्था लागु हुनेछ ।

९.८ प्रत्यक वडामा एउटा उपभोक्ता समितिमा शत प्रतिशत महिला मात्र समावेश गरिएको उपभोक्ता समिती गठन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

९.९ गरिव सँग विशेषर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१०. युवा तथा खेलकुद:

१०.१ “स्वस्थ युवा नगरको खम्बा” भन्ने नारा सहित स्वस्थ, सक्षम र अनुशासित नागरिक तयार गर्न खेलकुद तथा खेलाडीमा योजनाबद्ध लगानी गरिनेछ ।

१०.२ युवा खेलकुद राष्ट्रका लागि महत्वपूर्ण विधा र अपरिहार्य जनशक्ति हुन भन्ने तथ्यलाई मध्य नजर गर्दै नगरस्तरीय, अन्तर नगरस्तरीय खेलकुद कार्यक्रम तथा वडा र नगर स्तरीय खेलकुद मैदान समेतको पूर्वाधार तयार गर्दै अगाडी बढ्ने नीति नगरपालिकाले लिनेछ ।

१०.३ राज्य निर्माणको महत्वपूर्ण जिम्मेवारी बहन गर्न सक्ने युवा वर्गको शिक्षा र स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु साथै खेलकुद र राजगारी सृजनामा सहयोग गरिने कार्यक्रम युवा मार्फत संचालन गर्नुका साथै युवा नेतृत्व विकास र विकास निर्माणका कार्यमा युवाहरुको सक्रिय सहभागिलाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।

१०.४ नगरक्षेत्र भित्रका स्थानीय युवाहरुको आवश्यकताका आधारमा साना तथा ठुला खेलमैदान निर्माण तथा संरक्षणका लागि विशेष महत्वकासाथ अगाडी बढाईनेछ ।

१०.५ युवा तथा खेलकुदका कार्यक्रममा क्लव र सामुदायिक संघ-संस्थालाई कोभिड १९ जस्ता महामारी जन्य विषद रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि युवाहरुलाई सक्रिय र जिम्मेवार बनाई नगरको समग्र विकासमा युवाहरुको श्रम, सिप, योग्यता, क्षमता विध्योतालाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम तय गरिनेछ ।

१०.६ युवा तथा खेलकुद विकासका लागि मेयर कप फुटवल लगायत अन्य खेलकुद प्रतियोगिता संचालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरि निरन्तरता दिईनेछ ।

११. सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण:

११.१ नगरपालिका क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक पर्ति जग्गा, पाटी पौवा, धारा कुवा, सडक, मन्दिर, सामुदायिक भवन, सामुदायिक विद्यालय, कलेज लगायतका सार्वजनिक सम्पत्तिको लागत राख्ने र नक्साङ्कन गर्ने र तिनीहरुको संरक्षणका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालनमा ल्याइनेछ ।

सार्वजनिक सम्पत्ति अतिक्रमण गर्ने र हानी नोक्सानी पुर्याउने व्यक्ति वा संघ संस्थालाई कानुनी कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।

११.२ सार्वजनिक पर्ति जग्गा संरक्षणको क्षेत्रमा नगरस्तरीय शक्ति सम्पन्न आधिकारीक समितिको गठन गरी समितिको कार्यमा सक्रियता बढाईनेछ साथै नगर क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक पर्ति जग्गाहरूको लागत राखी भू-उपयोग नक्साङ्कन तथा सिमाङ्कनमा जोड दिइनेछ ।

१२. प्रशासनिक व्यवस्थापन तथा सुशासन:

१२.१ जनतालाई सेवा प्रवाह गर्दा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारी सबैले मुस्कान सहितको सेवा प्रवाह गर्नु पर्ने नितिलाई अनिवार्य गरिनेछ ।

१२.२ आन्तरिक प्रशासन चुस्त र दुरुस्त कायम गर्न सके मात्र नगरवासिलाई छिटो,छरितो,सरल र प्रभावकारी ढंगले सेवा सुविधा उपलब्ध गराउन सकिन्छ भन्ने विश्वासका साथ नगरपालिकामा व्यवस्थित र प्रणालिगत प्रशासनिक संरचनाको निर्माण गरि तदनुरूप कर्मचारीहरूको व्यवस्था गरि प्रभावकारि कार्य विभाजनलाई सुनिश्चित गरिनेछ । साथै योग्यता,क्षमता र उत्कृष्टताका आधारमा बढुवा प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

१२.३ अनुभवी,क्षमतावान र स्वयंमा उत्प्रेरित कर्मचारी बिना नगरवासिले चाहेजस्तो प्रभावकारी र अनुभूतिजन्य सेवा प्रवाह गर्न समस्या पर्ने भएकोले प्रशासनिक संयन्त्रलाई आधुनिक प्रविधियुक्त बनाइदै समयानुकूल तालिम र प्रशिक्षणमा जोड दिइनेछ । साथै अनुशासित भई काम गर्ने कर्मचारीलाई प्रोत्साहन तथा गल्ती अनुशासनहिन काम गर्ने कर्मचारीलाई निरुत्साहित/दण्डित गरिने निति अवलम्बन गरिएको छ ।

१२.४ नगरपालिकाबाट सम्पादित आर्थिक,प्रशासनिक र योजनागत विकास निर्माण र लक्षित कार्यक्रमहरूलाई पारदर्शी,जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाइनेछ ।

१२.५ विकेन्द्रीकरण र स्वायत्तताको मर्म र सिद्धान्त अनुरूप नगरवासिले सम्भव भएसम्म सेवा सुविधा घर दैलो र टोल टोलमा प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्थाका लागि स्थानीय निकाय पुन संरचना आयोगको निर्णयसमेतलाई संबोधन गरी वडास्तरबाट सम्पादन हुने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१२.६ नगरपालिकाभित्र संचालन गरिने विकास एवं प्रशासनिक कार्यमा सदाचार र सुशासनलाई जोड दिदै वडा सचिवहरूलाई आ-आफ्नो कर्तव्य प्रति जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाइनेछ साथै वडाध्यक्ष एवं वडा समितिसँगको समन्वय र सहकार्यमा जोड दिइनेछ । उपभोक्ता समितिलाई चुस्त दुरुस्त र पारदर्शिता तवरले संचालन गरिने छ भने एक आर्थिक वर्षमा कुनै पनि व्यक्ति एउटा मात्र

उपभोक्ता समितिको पदाधिकारी बन्न पाउने व्यवस्था कार्यन्वयन गरिनुका साथै सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाका कर्मचारीहरूलाई उपभोक्ता समितिमा बस्न पुग्न रूपमा प्रतिबन्ध गरिएको छ ।

१२.७ यस नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोत कमजोर भएको र अन्य स्रोतको राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त अनुमानित बजेट ननाघ्ने अवस्था भएकोले यस नगरपालिकाका करार कर्मचारीहरूलाई कार्यालयको सम्झौता पत्रमा तोके बमोजिमको सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने साथै यस नगरपालिकाका कार्यरत करार ईन्जिनियर र सूचना प्रविधि अधिकृतलाई स्थानीय भत्ता व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ । नगरपालिका तथा नगरपालिका अन्तर्गतका शाखा कार्यालयहरूमा कार्यरत करार कर्मचारीहरूलाई आ.व २०७७।०७८ मा करार सेवा निरन्तरता दिइनेछ ।

१२.८ यस नगरपालिकामा कार्यरत करार सेवाका कर्मचारीलाई वर्षमा एक पटक पोशाक भत्ता तथा महिनामा १ दिन घर बिदा दिइनेछ ।

१२.९ जिन्सी निरीक्षण , मिनाहा ,लगतकट्टा टुटफुट , लिलाम,मर्मत संभार गर्नु परेमा सो को अधिकार नगरपालिकाको कार्यपालिकालाई प्रत्यायोजन गरिएको छ ।

१२.१० यस नगरपालिका भित्रका बिषयगत कार्यलयहरूलाई निश्चित मापदण्ड एवं कार्यदेश बनाई आ-आफ्नो क्षेत्रमा जिम्मेवार जवाफदेहि र अनुशासित तुल्याईने छु ।

१३. आर्थिक प्रशासन एवं सुशासन:

१३.१ आन्तरिक आय वृद्धीका लागि प्रचलित ऐन,कानुनको अधिनमा रही करको दायरालाई फराकिलो बनाउँदै लगिने व्यवस्थालाई समय सापेक्ष हुने गरी लागु गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

१३.२ राजस्व चुहावटमा नियन्त्रण गरि लेखा व्यवस्थापन तथा नगरपालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कार्यहरू एकिकृत कम्प्यूटराईज प्रणालिबाट अगाडी वढाईनेछ ।

१३.३ आन्तरिक आय मजबुद नबनाए सम्म स्थानीय तहहरू समृद्ध र समुन्नत बनाउन नसकिने भएकोले राजस्व संभाव्यता अध्ययन कार्यलाई २०७७।०७८ मा समेत निरन्तरता दिई करयोग्य क्षेत्रलाई राजस्व संभाव्यताको दायरामा ल्याइनेछ ।

१३.४ आन्तरिक लेखा परिक्षण चौमासिक रूपमा गराइनेछ , आम्दानी र विकास खर्चको विवरण मासिक रूपमा सार्वजनिक गरि Web-Site मा राखिने कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।

१३.५ सुशासन र सूचनाको हकलाई प्रत्याभूत गर्दै नगरपालिका मार्फत संचालन गरिने हरेक आयोजना र कार्यक्रमको विवरण लगायतका कार्य विवरण खुल्ने गरि सूचना बोर्ड हरेक योजनास्थलमा राखिनेछ ।

१३.६ हरेक उपभोक्ता समिति तथा कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने संघ-संस्थाले सामाजिक लेखा परिक्षण गर्नु पर्ने प्रावधानलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

१३.७ विकास निर्माण कार्यको पारदर्शिता,प्रभावकारी र दिगोपनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।

१३.८ सुशासन कायम गर्ने परिधिभित्र रहेका विभिन्न विषयगत समितिलाई सक्रिय , नियमित र चलायमान बनाउदै समितिको प्रतिवेदन तथा सुझावका आधारमा अगाडी बढ्ने निति नगरपालिकाले अवलम्बन गर्नेछ ।

१३.९ नगरपालिकाले २०७६ साल श्रावण १ गतेदेखी आफ्नो नगरक्षेत्रमा लगाउने विभिन्न सेवा शुल्कका दररेटका सम्बन्धमा अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार लागु हुने निर्णय गरिएको छ । उक्त दररेट अनुसूची २ मा प्रस्ताव गरिएको छ ।

१३.१० नागरिक वडापत्र,उजुरी पेटिका खर्चको सार्वजनिकिकरण,सार्वजनिक सुनुवाई,सार्वजनिक परिक्षण लगायत कर्मचारीको क्षमता विकास गरी सुशासनको अवधारणालाई अगाडी बढाइनेछ ।

१३.११ यस नगरपालिका कार्यालयमा हाल सम्म बेरुजुको अध्यावधिक लगत तयार भई नसकेको अवस्था रहेकोमा चालु आ.व भित्र एकिकृत बेरुजुको विवरण तयार गर्ने र सोको अशुल फछ्छौट गर्ने कार्यलाई चालु आ.व देखी असुल उपर गर्न परिपत्र गरि कडाइका साथ असुल उपर गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।

१३.१२ सार्वजनिक वित्त जोखिम न्यूनिकरणका लागि पेशकी बेरुजु शुन्य झार्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१४.योजना संचालन सम्बन्धी:

१४.१ आयोजनाको दिगोपना,प्रभावकारिता,मितव्ययिता र कार्यकुशलता कायम गर्न सहभागितामूलक र समावेशी योजना छनौट तथा कार्यान्वयन प्रणालिलाई यस आ.व मा समेत निरन्तरता दिइनेछ ।

१४.२ विकास निर्माणका कार्यहरू संचालन गर्दा क्रमागत: योजनाहरूलाई औचित्यताको आधारमा निरन्तरता दिइनेछ । नगरमा रहेका सडकको दायाँ बायाँ उपयुक्तताको आधारमा वृक्षारोपण गरी क्रमशः यस नगरलाई हरित नगरको रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।

१४.३ सडक निर्माण तथा मर्मत संभार कार्यमा नगरपालिका र सम्बन्धित निकायसंगको योजनामा दोहोरोपना आउन नदिन चालु आ.व मा आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१४.४ केन्द्रिय स्तर, नगरपालिकासमेतको एकै स्थानमा परेका योजनागत कार्यक्रम संचालन गर्दा चेनेज छुट्याई छुट्टाछुट्टै काम तोकि काममा दोहोरोपना नपर्ने गरी कार्य अगाडी बढाउने निर्णय गरिएको छ ।

१४.५ उपभोक्ता समितिले योजना संचालन गर्दा लागत ईष्टिमेट तयार गर्दा नगरपालिकाले दिने रकममा २० प्रतिशत रकम वा जनसहभागिता थप गरी ल.ई तयार गर्ने र मूल्याङ्कन गर्ने र सोको विवरण आय व्ययमा राखिनेछ ।

१४.६ कुनै योजना संशोधन,परिमार्जन,गर्नु पर्ने भएमा साथै उपभोक्ता समितिद्वारा संचालन गर्नु पर्ने योजनाहरू उपभोक्ता समितिले समयमा नै संचालन नगरेमा वा हुन नसकेमा उक्त कार्यक्रम वा योजनालाई नगरपालिका बोर्डले प्रतिष्पर्धात्मक विधिबाट संचालन गर्ने निति अवलम्बन गर्नेछ ।

१४.७ नगरपालिकाको तर्फ बाट अन्य कुनै सरकारी गैरसरकारी एवं साझेदारी निकायसंग सम्झौता गरी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्नु पर्ने भएमा उक्त सम्झौता गर्न नगरपालिकाका नगर प्रमुखलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको छ, साथै सरकारी गैरसरकारी कुनै योजना तथा कार्यक्रम प्राप्त हुने भएमा त्यस्ता योजना तथा कार्यक्रम सम्झौता गर्न र कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने अधिकार नगरकार्यपालिकालाई प्रत्यायोजन गरिएको छ । यस नगरपालिकामा संचालित नगरसभाका सम्पर्ण योजनाहरूको सम्झौता मंसिर मसान्न भित्र गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१४.८ नगरपालिकाबाट संचालित हुने योजनाहरूबाट कन्टिजेन्स ५ प्रतिशत र मर्मत सम्भार कोषमा ३ प्रतिशत कायम गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१४.९ नगरपालिकामा प्रत्येक वडा बाट वडागत रूपमा सिफारिस भई आएका योजनाहरूमा अन्य निकायबाट समेत सञ्चालन हुने गरी योजना स्वीकृत भई आएमा तथा नगरपालिकाको नियमित नगरसभा र विशेष नगरसभा बाट समेत विनियोजित भई एउटै प्रकृतिको योजनामा दोहोरोपना पर्न गएमा नगरकार्यपालिकाको निर्णय अनुशार कार्यान्वयन गर्ने निर्णय गरिएको छ ।

१४.१० आर्थिक वर्षको चैत्र मसान्तसम्म छुट्टिएका योजनाको उपभोक्ता समितिले सम्झौता नगरेमा त्यस्ता योजनाहरूको वर्गिकरण गरी नगरपालिकाबाटै आवश्यक व्यवस्था गरी काम लाई अगाडी वढाईनेछ ।

१४.११ आ.व ०७७।०७८ मा सञ्चालन हुने कुनै पनि योजनाहरू सम्झौता बिना कार्यान्वयन गरिनेछैन साथै प्रस्तुत आ.व को पहिलो चौमासिक भित्र वडागत योजनाहरूको सम्झौता गरी उपभोक्ता समितिका विशेष पदाधिकारीहरूलाई योजना तर्जुमा सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

१४.१२ आ.व ०७७।०७८ मा सञ्चालित योजनालाई वडास्तरीय र नगरस्तरीय अनुगमन समितिको माध्यमबाट प्रभावकारी, नियमित गरिनेछ ।

१४.१३ आ.व ०७७।०७८ मा संचालन हुने ३० लाख भन्दा माथिका योजनाहरू E-Bidding मार्फत गरिनेछ ।

१५ विविध:

१५.१ नगरपालिकाले साझेदारी र सहकार्य गर्दा संस्था दर्ता नविकरण र लेखा परिक्षण गरेका संस्थाहरू संग मात्र सहकार्य गर्ने व्यवस्था लागु गरिनेछ ।

१५.२ आकस्मिक र विशेष अवस्था सिर्जना भई कुनै निर्णय गर्नु परेमा बजेट तथा नितिगत प्रस्थावमा परिमार्जन वा संशोधन गर्नु पर्ने भएमा कार्यपालिकालाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने निर्णय गरिएकोछ ।

१५.३ नगरपालिकामा हुने विभिन्न बैठक समितिका बैठकहरू तथा अन्य बैठकहरू वस्दा सहभागि सदस्यहरूलाई नियमानुसार भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।

१५.४ चालु आ.व को ०७७ साल असार १० गते सम्म भएको आम्दानी खर्च कार्यपालिका बाट भएका बैठकका निर्णयहरू टिप्पणीका आधारमा नगरप्रमुख बाट भएका निर्णय एवं सिफारिसहरूलाई अनुमोदन गर्ने निर्णय भएको छ ।

१५.५ आ.व ०७७।०७८ देखी सुचिकृत हुन चाहने व्यक्ति,फर्म,कम्पनि,संघ संस्थाले सुचिकृतका लागि आवश्यक कागजात सहित वर्ष भरिनै सुचिकृत हुनदिने निर्णय गरिएको छ ।

१५.६ विभिन्न निकायबाट अनुमति लिई/नलिई यस नगरपालिक क्षेत्रभित्र स्थापना भई संचालनमा रहेका उद्योग,व्यवसाय,कलकारखाना,रेष्टुरेन्ट,होटल,डिपार्टमेन्ट स्टोर,पसल र प्रतिष्ठानहरूको व्यवस्थित लगत संकलन गरी दर्ता प्रक्रियामा ल्याई सेवा शुल्क र करको दायरामा ल्याउने कार्यलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ ।

१५.७ यस नगरपालिका कार्यालयको पदपूर्ति सम्बन्धि कार्य गर्नका लागि पदपूर्ति समितिको गठन गर्ने अख्तियारी नगर कार्यपालिकालाई दिने निर्णय प्रस्ताव गर्दछु ।

१५.८ मर्मत सम्भार कोष मार्फत सामान्य र आकस्मिक कार्यमा नियमानुसार खर्च गर्ने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई प्रत्यायोजन गरि नगर सभा मार्फत अनुमोदन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । विशेष अवस्थामा जनताको माग र आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै वडा कार्यालयको सिफारिस र लगत स्टमेट राखि तत्काल मर्मत तथा निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यकता अनुसारका योजनालाई स्वीकृतिका लागि नगर कार्यपालिकाबाट निर्णय गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१५.९ आ.व २०७६।०७७ मा नगर सभाबाट स्वीकृत योजनाहरूको विविध कारणले कार्य सम्पन्न नभई भुक्तानी हनु बाँकी रहेका योजनाहरूलाई यस सभाबाट स्वीकृत गरि आ.व २०७७।०७८ मा सोही बजेट अनुसार निरन्तरता दिईनेछ ।

१५.१० नगरपालिका भित्र आवद् हुने गैर सरकारी संघ संस्थाहरूलाई बार्षिक कार्य योजना बार्षिक बजेट र उपलब्धताको परिणाम समेतको लेखाजोखा गरि कार्यदेश दिने कार्यलाई प्रभावकारि रूपमा अगाडी बढाइने छ साथै यस आ.व. ०७७।०७८ को नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरिएको छ ।

१५.११ नेपाल सरकारले गम्भीर प्रकृतिका रोग भनि परिभाषित गरेका मुटु रोग, क्यान्सर रोग, अल्जाइमर रोग, पार्किन्सस रोग, हेड इन्जुरी, स्पाइनल इन्जुरी, सिकलसेल एनिमिया र मृगौला रोगबाट ग्रस्त नगरपालिका भित्रका नागरिकहरूलाई प्रमाणित कागजातका आधारमा अधिकतम रु ३००००(तिस हजार) उपचार बापत आर्थिक सहायता प्रदान गरिनेछ ।

१६ सूचना:

१६.१ सूचना सञ्चार र प्रविधिमा सबै नगरबासिको पहुच पुर्याउन प्रभावकारी दुरसञ्चार सेवाको विस्तार गर्दै सबै वडा कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय, प्रशासनिक भवन, स्वास्थ्य केन्द्रमा उच्च गतिको ईन्टरनेट र टेलिफोन सेवा विस्तार गरिनेछ ।

१६.२ नगरका सेवा र सूचनाहरु अनलाईन मार्फत प्रवाहित गरी सेवा र सूचनामा सबैको पहुच पुर्याउन नगरपालिका र यसका वडाहरुबाट उपलब्ध हुने सेवाहरुलाई विधुतीय प्रणालीका माध्यमबाट उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१६.३ सबै प्रकारका सञ्चारगृहहरुको संस्थागत विकास तथा भौतिक पुर्वाधारका लागि आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१७ बन पैदावार:

१७.१ यस नगरपालिकामा प्राकृतिक सम्पदा जस्तै यहाँका विशाल पाटनहरु हिमाली र पहाडी जडीबुटीका खानी हुन । यहाँ पहिले देखिनै देश विदेशमा महंगो भाउमा विकने जडीबुटीहरुको पहिचान तथा संरक्षण हुन नसकेको अवस्थामा छ र सो को संरक्षण र प्रवर्धनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।

१७.२ नगरभित्रका विभिन्न क्षेत्रमा वृक्षारोपण गरि हरित नगर बनाइनुका साथै बन कार्य योजना तयार पारिनेछ ।

१७.३ यस नगरपालिका भित्र रहेका सामुदायिक वन समितिहरु लाइ वन संरक्षण तथा प्रबद्धनका लागि अवश्यक कार्यत्रम सञ्चालन गरिने छ ।

उपस्थित सभासदस्यज्यू हरू,

मैले आगामी आर्थिक वर्षको नगरपालिकाको प्रस्तावित स्वीकृत नीति तथा कार्यक्रमहरुको बारेमा संक्षेपमा समिक्षात्मक विवरण प्रस्तुत गरे । यस सम्बन्धि विस्तृत निति तथा कार्यक्रम र बजेटको विवरण वार्षिक नगर विकास योजना पुस्तिकामा प्रकाशित गरिने व्यहोरा यस सम्मानित सभालाई जानकारी गराउँदछु । वडा तथा वस्तीस्तरीय भेलामा अधिकांश जनताको सहभागितामा छनौट र प्राथमिकिकरण भएका योजनाहरु समावेश गर्न नसकिएको व्यहोरा विनम्रतापूर्वक अनुरोध गर्दछु । त्यसरी प्राथमिकतामा नपरेका योजनाहरुलाई योजना बैकमा समावेश गरी अन्य दातृ निकायहरूसँग समन्वय गर्दै श्रोतको व्यवस्था मिलाई सञ्चालन गर्न प्राथमिकतामा राखिने तथा आगामी आ.व हरूमा क्रमश कार्यान्वयन गर्दै लगिने व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ का लागि नगरपालिकाको कुल बजेटमा नेपाल सरकारबाट वित्तिय समानिकरण र सशर्त अनुदान, प्रदेश सरकारको वित्तिय समानिकरण, राजश्व वाडफाड नगरपालिकाको आफ्नो आन्तरिक आय समेत समावेश गरेको छु । नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानीका लागि नगरपालिकाको तेस्रा नगरसभाले आ.व ०७६।०७७ मा निर्धारण गरेको कर,दस्तुर,सेवा शुल्कका दररेटहरुमा केही फराकिलो गरी आगामी आर्थिक वर्षको लागि बजेट प्रस्तुत गरेको छु । उक्त दररेट र करको दायराको क्षेत्रहरु आगामी आर्थिक वर्ष २०७७ साल श्रावण १ गते देखि लागु हुने कुरा जनसमक्ष अनुरोध गर्न चाहान्छु ।

अन्त्यमा ,

यस चौथो नगरसभाका उपस्थित नगर कार्यपालिका सदस्य एवं नगरसभाका सदस्यज्यू, संचारकर्मी र कर्मचारी साथीहरु लगायत सबैमा आभार व्यक्त गर्दछु । नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ को बजेट तथा योजना तर्जुमा समिति र विभिन्न विषयगत समितिका संयोजक तथा सदस्यज्यूहरु, सबै प्रति धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । साथै यस कार्यलाई सफल र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि सम्बद्ध सबै पक्षबाट सदाझै निरन्तर सल्लाह,सहयोग पुर्याउनु हुने विषयगत कार्यालय,गैर सरकारी क्षेत्र,सञ्चारकर्मी एवं नगरपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारीहरु,वडा सचिव र सामाजिक परिचालक सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । नगरपालिकाका विभिन्न कार्यक्रमलाई संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार गरी जनतामा सु-सूचित गराउन सधै प्रयत्नशिल संचार माध्यम रेडियो वुढीनन्दा लगायत अन्य पत्रपत्रिकाहरु लाई पनि धन्यवाद दिन चाहन्छु । गरिमामय यस सभामा उपस्थित सबै विशिष्ट महानुभावहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा भएका कमि कमजोरी प्रति सुधार गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दै " दिगो विकास सहित स्वस्थ, खुसि र सुखि नगरवासि,सम्बृद्ध नगर " को अनुभूती सबै क्षेत्रबाट हुने आशाका साथ वुढीनन्दा नगरपालिकाको चौथो नगर सभाको निति तथा कार्यक्रम प्रस्तुति यही अन्त्य गर्दछु ।

धन्यवाद,

२०७७।०३।१२

पदम कुमार गिरी

नगर प्रमुख

वुढीनन्दा नगरपालिकाको कार्यालय

कोल्टि,बाजुरा ।